

Požary lasów

1. Wiadomości ogólne

W Polsce około 29 % powierzchni, czyli 9121,3 tys. ha stanowią lasy. Utrzymuje się tendencja wzrostu udziału liczby lasów. Ich właścicielami jest państwo, które nadzoruje je poprzez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (utworzone w 1924 roku), którego teren działania obejmuje około 82% (w tym rezerваты i inne), lub właściciele prywatni, którzy łącznie dysponują 18% powierzchni lasów. Struktura lasów borowych do lasowych (lasy mieszane i liściaste) wynosi 55 do 45 % powierzchni. Najpopularniejszym drzewem jest sosna zwyczajna stanowiąca około 64% wszystkich drzew. Obecnie największym drzewostanem w Polsce są Bory Tucholskie. Największy do tej pory pożar lasu miał miejsce w sierpniu 1992 roku w Kuźni Raciborskiej, do jego ugaszenia użyto ogromnej ilości sił i środków.

2. Zagrożenie pożarowe

Najbardziej podatne za pożar są lasy iglaste. Przyczyny pożarów lasów i ich udział procentowy przedstawia się następująco.

LP posiadają własny system do monitorowania sytuacji pożarowej w lasach

Elementy tego systemu to:

- punkty alarmowo-dyspozycyjne, działające we wszystkich regionalnych dyrekcjach LP i nadleśnictwach,
- sieć dostrzegalni przeciwpożarowych, z których prowadzi się obserwację lasu,
- sieć punktów prognostycznych i pomocniczych, wyposażonych w odpowiednią aparaturę do pomiaru wilgotności ściółki sosnowej i powietrza, w których określa się aktualny stopień zagrożenia pożarowego lasu,
- sieć łączności radiotelefonicznej,
- sieć dojazdów pożarowych,
- bazy sprzętu do gaszenia pożarów lasu,
- sieć punktów czerpania wody,
- pasy przeciwpożarowe, oddzielające las od obiektów stanowiących zagrożenie pożarowe (takich jak np. parkingi leśne, linie kolejowe, zakłady przemysłowe, drogi publiczne, poligony wojskowe).

Okresowy zakaz wstępu do lasu to sposób na zapewnienie bezpieczeństwa z jednej strony człowiekowi, z drugiej – lasom i ich mieszkańcom. Wprowadzany jest decyzją nadleśniczego w przypadku występowania dużego zagrożenia pożarowego – jeżeli przez kolejnych pięć dni wilgotność ściółki sosnowej, mierzona o godz. 9 rano, będzie niższa od 10 proc. Pozwala on na sprawniejsze prowadzenie działań przeciwpożarowych i zredukowanie niebezpieczeństwa dla osób mogących znaleźć się podczas pożaru na terenie lasu. Za nieprzestrzeganie zakazu wstępu do lasu grozi mandat w wysokości 500 zł.

3. Normy prawne

Zasady bezpieczeństwa pożarowego zostały określone w Rozporządzenia Ministra Środowiska z 22 marca 2006 roku, oraz ustawy o lasach z 28 września 1991 roku.

Aby określić zagrożenie wystąpieniem pożaru stosujemy podział na kategorie i stopnie zagrożenia pożarowego.

Wyróżniamy 3 kategorie zagrożenia pożarowego lasu:

- I kategoria – duże zagrożenie
- II kategoria – średnie zagrożenie
- III kategoria - małe zagrożenie

A także 4 stopnie zagrożenia pożarowego:

- 0 stopień - brak zagrożenia
- 1 stopień - małe zagrożenie
- 2 stopień – średnie zagrożenie
- 3 stopień – duże zagrożenie

Różnica pomiędzy kategorią, a stopniem jest taka, że kategoria ustalana jest na długi okres czasu (ok 10 lat) poprzez analizę warunków klimatycznych, wiek i rodzaj drzewostanu, oraz warunki antropogeniczne. Natomiast stopień ustala się na podstawie pomiaru temperatury powietrza i wilgotności ściółki w danym dniu, obejmując las nim przez jakiś (zwykle krótki) czas.

Jeżeli las ma powierzchnię ponad 300 ha i znajduje się w obrębie I/II kategorii lub 1/2/3 stopnia jest wymagane prowadzenie obserwacji poprzez punkt obserwacyjny z którego widać obszar o promieniu 10 km, stosuje się także patrole naziemne i lotnicze.

Warunki i tryby ochrony przeciwpożarowej ustala się z komendantem wojewódzkim PSP.

Większe kompleksy powinny zostać wyposażone w drogi pożarowe, które mogą przenieść masę 10 ton, mieć szerokość 3m, promienie zewnętrzne łuków co najmniej 10 m , oraz plac manewrowy 20x20m. Odległość z dowolnego punktu w lesie I kategorii do drogi może wynosić maksymalnie 750m , natomiast dla kategorii II i III 1500m.

Na każde 10 000 ha należy zorganizować bazę sprzętu pożarowego, którego ilość zależy od kategorii zagrożenia pożarowego. Sprzętem tym są przede wszystkim: gaśnice, hydronetki plecakowe, łopaty, tłumice, pług do wyorywania pasów przeciwpożarowych, samochód patrolowy, beczka (zbiornik) na wodę o pojemności co najmniej 200l.

4. Metody gaszenia pożarów

Pożary lasów mogą być podziemne (nie widzimy ognia, który w każdej chwili może się pojawić), naziemne (pożar ściółki leśnej i młodych drzew), oraz najgroźniejsze wierzchołkowe (obejmują korony drzew). Jak zawsze każdy pożar jest inny i wymaga osobnego podejścia i działania o tyle istnieją metody walki z tymi pożarami. W pożarach naziemnych stosuje się zraszanie gleby do czego najlepiej nadają się hydronetki plecakowe, z którymi można dojść wszędzie, miejsca w których najprawdopodobniej znajduje się ogień, lub z których się dymi rozkopać należy łopata. Jeśli jest możliwość wydzielenia strefy w której może wystąpić ogień należy ją odseparować poprzez pasy pożarowe, bruzdy ochronne itp. Najważniejszym elementem jest jednak nadzór odpowiedzialnych za dany las podmiotów.

W przypadku pożarów naziemnych stosuje się wszystkie powyższe metody dodatkowo tłumicami usuwając widoczny ogień. Wszystko intensywnie polewa się wodą.

W przypadku pożarów wierzchołkowych dąży się do jak najszybszej lokalizacji rozprzestrzeniania się pożaru. Gasi się przy pomocy armatury pożarowej, a nawet z

użyciem samolotów zrzucających wodę Dromader. Aby ograniczyć rozprzestrzenianie się pożaru wycina się pasy drzew kładąc je koronami w kierunku pożaru, a także wykonuje się pasy pożarowe. Po zgaszeniu koron należy miejsce to traktować jak objęte pożarem podziemnym.

W czasie działań należy mieć na uwadze kierunek wiatru i nie działać pod niego.

Na podstawie ustaw i literatury pożarniczej opracował: druh Łukasz Tokarczyk

Zakaz kopiowania i umieszczania poza stroną www.przysietnicaosp.jimdo.com/